



PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky

Akademický rok: 2023/24

Destinace (země, město): Rakousko, Vídeň

Jméno, příjmení: Magdalena Vigent

Místo působení: Universität Wien, Institut für Slawistik

Universität Wien (česky Vídeňská universita) je jednou z nejstarších a největších univerzit v Evropě. Byla založena v roce 1365 vévodou Rudolfem IV. Habsburským jako Alma Mater Rudolphina a je po pražské Univerzitě Karlově a Jagellonské univerzitě v Krakově třetí nejstarší univerzitou ve střední Evropě. V současné době zde na dvaceti fakultách studuje více než 85 000 studentů.

Vévoda Rudolf IV. měl od samého počátku v plánu vybudovat rozsáhlý univerzitní kampus, opevněnou městskou čtvrt, která měla oddělit akademickou obec od obce městské. Tento ambiciózní plán se však kvůli předčasně smrti vévody nepodařilo zrealizovat. Teprve v roce 1998, po vybudování nové Všeobecné nemocnice, věnovalo město Vídeň univerzitě bývalý areál nemocnice, jenž byl přestavěn na současný kampus. Nachází se zde Fakulta historie a kulturních studií a šestnáct ústavů filologické fakulty včetně Ústavu slavistiky (Institut für Slawistik), jehož součástí je i bohemistika. Součástí kampusu je také přednáškové centrum, obchody, kanceláře a restaurace. Třináct vnitřních dvorů nabízí studentům, zaměstnancům i veřejnosti místo k odpočinku a kulturnímu vyžití.

Katedra českého jazyka na Vídeňské univerzitě byla založena 7. října 1775 a je nejstarší bohemistikou na světě. Čeština se tak po němčině stala prvním živým jazykem, jež bylo možné v monarchii studovat na univerzitě. Prvním profesorem českého jazyka a literatury byl rodák

z Velehradu Josef Valentin Zlobický, který již v letech 1772–1775 vyučoval češtinu na Tereziánské vojenské akademii ve Vídeňském Novém Městě. Ačkoliv zavedení výuky českého jazyka mělo zpočátku převážně praktický cíl, usiloval Zlobický o to, aby výuka měla vědecký charakter. Výklad o jazyce spojil s výkladem o literatuře a jeho koncept se zařadil do dějin filologie jako první slavistický univerzitní studijní program a jako vzor pro studium živých jazyků. Zlobického výukové postupy byly uplatňovány i na bohemistice v Praze, která byla založena v roce 1791. V roce 2025 oslaví vídeňská bohemistika 250. výročí svého vzniku, k této příležitosti je naplánována velká konference a řada dalších akcí.

Studium češtiny

Češtinu je možné studovat jednak v bakalářském a magisterském programu jako součást slavistiky, jednak v rámci studia učitelství. Praktická výuka češtiny v bakalářském studijním programu je rozdělena do šesti semestrů a probíhá v následujících stupních: Grundlagen (základy jazyka) 3x týdně, Ausbau 1 (nástavbový kurz 1) 3x týdně, Ausbau 2 (nástavbový kurz 2) 2x týdně, Ausbau 3 (nástavbový kurz 3) 2x týdně, Vertiefung 1 (rozšiřující kurz) jednou týdně, Vertiefung 2 jednou týdně. Na konci bakalářského studia dosahují studenti úrovně B1 – B2 podle Evropského referenčního rámce. V magisterském programu následuje jednou týdně kurz Kompetente Sprachverwendung (Kompetentní používání jazyka), který odpovídá zhruba úrovni B2 – C1. Pro studenty ostatních slavistických oborů je v zimním semestru vypisován kurz Tschechisch als zweite slawische Sprache (Čeština jako druhý slovanský jazyk), který svým obsahem odpovídá kurzu Grundlagen. Na výuce praktického jazyka se podílí hostující lektor DZS se stálým lektorem univerzity. Mezi oběma lektory probíhá úzká spolupráce. Jazykové kurzy se hodnotí na základě průběžného hodnocení, nejsou zakončeny zkouškou. Lektor DZS navíc zajišťuje přednášky k českým reáliím (Einführung in die tschechische Areal – und Kulturwissenschaft). Tyto přednášky jsou jednosemestrální a vzhledem k tomu, že jsou navštěvovány studenty slavistických i neslavistických oborů, probíhají výhradně v němčině. Přednášky jsou zakončeny písemnou zkouškou, na niž je třeba se předem přihlásit. Pro studenty bakalářského studia navíc lektor v letním semestru zajišťuje jeden volitelný seminář „konversatorium“, který je veden v češtině. V rámci volitelného semináře je vyžadována aktivní účast studentů, na jejímž základě probíhá i závěrečné hodnocení.

Studenti bohemistiky dále navštěvují odborné přednášky a semináře z jazykovědy Stefana Newerkly a přednášky a semináře z literatury Getraude Zaun.

Počet studentů

Zimní semestr 2023		Letní semestr 2024	
Název předmětu	Počet studentů	Název předmětu	Počet studentů
Základní kurz	16	Nástavbový kurz 1	14
Čeština jako druhý slovanský jazyk	4	Nástavbový kurz 3	7
Nástavbový kurz 2	9	Volitelný seminář	5
Rozšiřující kurz 1	8	Rozšiřující kurz 2	8
Kompetentní užívání jazyka	2	Úvod do českých reálií	34

Modulové zkoušky

Studenti, kteří mají odpovídající jazykové znalosti, nemusí navštěvovat jazykové kurzy a mají možnost skládat tzv. modulové zkoušky. Tyto zkoušky se konají dvakrát za semestr pro všechny studenty slavistiky hromadně a je třeba se na ně předem přihlásit. Studenti za složené zkoušky získávají příslušné kredity.

Učební materiály

Základním studijním materiálem pro výuku češtiny na Vídeňské univerzitě je publikace Stefana Michaela Newerkly a Hany Sodeyfi *Tschechisch. Faszination der Vielfalt*. Tato rozsáhlá učebnice představuje základní sylabus, který lektoři doplňují vlastními materiály, kvízy a pracovními listy. Co se týče výuky přednášek k českým reáliím a volitelného semináře, jedná se výhradně o vlastní materiály. Všechny pracovní listy, materiály a obsah přednášek a seminářů mají studenti k dispozici na platformě Moodle.

Extrakurikulární aktivity

Studenti češtiny mají možnost využít bohaté nabídky akcí spojených s češtinou a českou kulturou. V uplynulém akademickém roce se na univerzitě konala přednáška Václava Petrboka o německých překladatelkách českých textů v 19. století. Na jaře si studenti mohli přímo na Ústavu slavistiky prohlédnout výstavu *Český literární samizdat 1949-1989*. Kromě toho proběhl také vánoční večírek studentů češtiny spojený s českými tradicemi a na závěr roku se konala slavistická slavnost všech studentů a profesorů slavistiky.

Letní kolegium České Budějovice

Letní kolegium České Budějovice je společný projekt Katedry germanistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity a Institutu slavistiky Vídeňské univerzity. Jedná se o letní jazykový kurz němčiny a češtiny určený českým a rakouským studentům, kteří mohou po úspěšném absolvování získat příslušné kredity. Zároveň jsou nabízeny odborné semináře, přednášky a exkurze. Letní kolegium je mezi studenty bohemistiky velmi oblíbené a každoročně se ho v hojném počtu účastní.

Postavení lektora

Lektor je řádným zaměstnancem univerzity, z čehož vyplývá řada práv a povinností. K dispozici je pracovna vybavená počítači a tiskárnou. Nachází se zde také rozsáhlý český fond.

Lektor se účastní pravidelných schůzí a akcí katedry slavistiky, propaguje češtinu v rámci dne otevřených dveří a informuje o možnostech stipendií v České republice a o pozitivních aspektech studia českého jazyka v Rakousku.

Vídeň 20. července 2024

Mgr. Magdalena Vigent